

WSTĘP

Celem niniejszej pracy jest analiza związków, jakie zachodzą między stosowanymi przez państwo instrumentami fiskalnymi a procesami inwestycyjnymi w okresie posocjalistycznej transformacji.

Zmiana systemu gospodarczego z planowego na rynkowy oznacza zasadniczą zmianę otoczenia, w jakim funkcjonują podmioty gospodarcze. Zmienia się zarówno struktura własności środków produkcji, mechanizmy podejmowania decyzji gospodarczych, a przede wszystkim otoczenie instytucjonalne, które musi być podporządkowane wypełnianiu zupełnie innych funkcji, niż miało to miejsce w gospodarce centralnie planowanej. W oczywisty sposób zupełnie inna musi być także polityka gospodarcza, której zarówno cele, jak i instrumenty muszą być dostosowane do oddziaływania na zachowania podmiotów gospodarczych, którymi rządzi teraz mechanizm rynkowy.

Proces formowania się kapitału jest niewątpliwie kluczowy dla rozwoju każdej gospodarki, bo oznacza powiększanie majątku produkcyjnego, który w znacznej mierze określa potencjał rozwojowy gospodarki narodowej. Czynniki, jakie decydowały o rozmiarach i strukturze zaangażowania inwestycyjnego w gospodarkach centralnie planowanych, są nieaktualne w systemie rynkowym. Podobnie ograniczenia działalności inwestycyjnej, których występowanie jest normalne w każdym systemie gospodarczym, mają inny charakter w systemie socjalistycznym niż w ramach gospodarki rynkowej.

Wobec szybko zmieniających się warunków instytucjonalnych i wobec polityki makroekonomicznej, która nastawiona jest na stabilizację gospodarki, w przyspieszony sposób zachodzić muszą dostosowania mikroekonomiczne w podmiotach gospodarczych, które obejmują każdy aspekt działalności gospodarczej od struktury własności, systemów organizacyjnych aż do aspektów kulturowych funkcjonowania przedsiębiorstw.

Niniejsza praca powstała w oparciu o wyniki badań naukowych, jakie prowadziłem w trakcie przygotowywania rozprawy doktorskiej pt. „Wpływ polityki fiskalnej na proces formowanie się kapitału w przedsiębiorstwach gospodarek posocjalistycznych”, która została obroniona 15 listopada 2005 roku w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego w Warszawie.

Chciałem w tym miejscu serdecznie podziękować promotorowi mojej rozprawy doktorskiej – prof. Grzegorzowi W. Kołodko, którego pomoc i wsparcie było nieocenione.

Jacek Tomkiewicz, Warszawa 2006